KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

MÜDEK BELGE YÖNETİM SİSTEMİ

BİTİRME PROJESİ

DURMUŞ YAŞAR FURKAN ANIL ÖZTAŞ

2018-2019 BAHAR DÖNEMİ KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

MÜDEK BELGE YÖNETİM SİSTEMİ

BİTİRME PROJESİ

DURMUŞ YAŞAR FURKAN ANIL ÖZTAŞ

2018-2019 BAHAR DÖNEMİ

IEEE Etik Kuralları IEEE Code of Ethics

Mesleğime karşı şahsi sorumluluğumu kabul ederek, hizmet ettiğim toplumlara ve üyelerine en yüksek etik ve mesleki davranışta bulunmaya söz verdiğimi ve aşağıdaki etik kurallarını kabul ettiğimi ifade ederim:

- 1. Kamu güvenliği, sağlığı ve refahı ile uyumlu kararlar vermenin sorumluluğunu kabul etmek ve kamu veya çevreyi tehdit edebilecek faktörleri derhal açıklamak;
- 2. Mümkün olabilecek çıkar çatışması, ister gerçekten var olması isterse sadece algı olması, durumlarından kaçınmak. Çıkar çatışması olması durumunda, etkilenen taraflara durumu bildirmek;
- 3. Mevcut verilere dayalı tahminlerde ve fikir beyan etmelerde gerçekçi ve dürüst olmak;
- 4. Her türlü rüşveti reddetmek;
- 5. Mütenasip uygulamalarını ve muhtemel sonuçlarını gözeterek teknoloji anlayışını geliştirmek;
- 6. Teknik yeterliliklerimizi sürdürmek ve geliştirmek, yeterli eğitim veya tecrübe olması veya işin zorluk sınırları ifade edilmesi durumunda ancak başkaları için teknolojik sorumlulukları üstlenmek;
- 7. Teknik bir çalışma hakkında yansız bir eleştiri için uğraşmak, eleştiriyi kabul etmek ve eleştiriyi yapmak; hatları kabul etmek ve düzeltmek; diğer katkı sunanların emeklerini ifade etmek:
- 8. Bütün kişilere adilane davranmak; ırk, din, cinsiyet, yaş, milliyet, cinsi tercih, cinsiyet kimliği, veya cinsiyet ifadesi üzerinden ayırımcılık yapma durumuna girişmemek;
- 9. Yanlış veya kötü amaçlı eylemler sonucu kimsenin yaralanması, mülklerinin zarar görmesi, itibarlarının veya istihdamlarının zedelenmesi durumlarının oluşmasından kaçınmak;
- 10. Meslektaşlara ve yardımcı personele mesleki gelişimlerinde yardımcı olmak ve onları desteklemek.

IEEE Yönetim Kurulu tarafından Ağustos 1990'da onaylanmıştır.

ÖNSÖZ

Bu projenin amacı resmi evrakların dolaşımı esnasında uygulanan prosedür ile beraber gelen zorlukların önüne geçmektir. Evrakların kaybolma riski ve zaman kaybının önüne geçmek amacıyla tüm bu işlemler dijital ortama entegre edilmek istenmektedir. Bu kapsamda projenin yapılma aşamalarında bize fikir veren ve kolaylık sağlayan Prof. Dr. Mustafa ULUTAŞ, Dr. Öğr. Üyesi İbrahim SAVRAN, Dr. Öğr. Görevlisi Zafer YAVUZ, Dr. Öğr. Üyesi Sedat GÖRMÜŞ, Dr.Öğr Üyesi Murat AYKUT hocalarımıza ve bölümümüz sekreteri Aynur KEÇECİ'ye, hatalarımızın giderilmesinde bizlere yardımcı olan Kenan SUBAŞI'na ve Yasin YILMAZ'a teşekkür ederiz.

DURMUŞ YAŞAR FURKAN ANIL ÖZTAŞ Trabzon 2019

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
	No
IEEE ETİK KURALLARI	II
ÖNSÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖZET	V
SUMMARY	VI
1. GENEL BİLGİLER.	1
1.1. Giriş.	1
2 PROIE TASARIMI	2
2.1 GEREKSİNİM ANALİZİ	3
2.1.1 GİRİŞ	3
2.1.2 SİSTEM DETAYLARI	4
2.1.3 SİSTEM MODELLERİ	5
2.2 MİMARİ TASARIM	6
2.3 E-R & UML NESNE MODELİ	6
SONUÇLAR	9
ÖNERİLER	10
KAYNAKLAR	11
EKLER (varsa)	12
STANDARTLAR ve KISITLAR FORMU	13

ÖZET

Müdek belgelerinin toplanma, değerlendirme ve takip edilmesi aşamalarının dijital ortamda gerçeklenebilmesi için web uygulaması ve mobil uygulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Öncelikle mevcut sistemin nasıl işlediği ve eksikliklerinin neler olduğu araştırılmıştır. Bu kapsamda gereksinim analizi çıkartılmış ve bu analizin sonuçları dikkate alınarak proje geliştirilmeye başlanmıştır.

Müdek Edms projesinde kullanıcılarımız bölümde ders veren akademisyenler ve Müdek sorumlularıdır. Sadece ders veren akademisyenler kendilerine atanan ders ile ilgili bilgileri ve o dersin sınavları hakkında bilgileri sisteme girerek istenilen sürede bütün belgeleri sisteme yüklenmesi istenmektedir. Müdek sorumlusu ve Müdek sorumlusu yardımcısı ise kendilerinin dersleri varsa aynı işlemleri yaparak bunlara ek olarak diğer akademisyenlerin belgelerini kontrol ederek eksik varsa dersin ilgili akademisyenine bildirerek zamanında belgelerin toplanmasını sağlamaktadır.

Projenin mobil kısmında da telefon kamerası Müdek belgelerini taramak için kullanılacaktır. Görüntü işleme yapılarak belge tespit edilecek ve PDF formatında saklanacaktır. Bu belgeler API üzerinden sunucuya gönderilecektir. Bu sayede tarayıcı ile taratılması gereken belgeler de kolayca sisteme yüklenecektir.

SUMMARY

It is aimed to develop web application and mobile application in order to realize the collection, evaluation and follow-up stages of Müdek documents in digital environment. First of all, how the current system works and what the deficiencies are are investigated. In this context, the needs analysis was prepared and the project was started to be developed by considering the results of this analysis.

In the Müdek Edms project, our users are academics and Müdek responsible. Only the academicians who are giving the course are required to enter the information about the course assigned to them and the information about the exams of the course and upload all the documents to the system within the required time. On the other hand, the supervisor and assistant supervisor ensure the collection of the documents in a timely manner by checking the documents of the other academicians by checking the documents of the other academicians, if they have courses.

In the mobile part of the project, the telephone camera will also be used to scan Müdek documents. The image will be processed and the document will be identified and stored in PDF format. These documents will be sent to the server via API. In this way, documents that need to be scanned with the scanner will be easily uploaded to the server.

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

Müdek, farklı disiplinlerdeki mühendislik eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak Türkiye'de mühendislik eğitimin kalitesini yükseltme amacıyla kurulan bir dernektir. 01.05.2010 tarihinden itibaren bu kuruluş Karadeniz Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği bölümüyle akredite halindedir. Bu kuruluş, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmalarını bölümlerden elde etmiş olduğu çeşitli doküman ve belgeler aracılığıyla sağlamaktadır. Problem; bu belgelerin elde edilmesi, değerlendirilmesi, çeşitli birimlere teslim edilmesi ve takip edilmesi esnasında ortaya çıkmaktadır. Tüm bu prosedür insan gücüne ve bol zamana ihtiyaç duymaktadır. Bu problemleri, dijital ortama taşıyarak çözmek öncelikli amacımız olmuştur.

Alacağımız mühendislik unvanın bir gereği olarak, bölümümüzde bulunan gerçek bir problem çözülmek istenmiştir. Bu kapsamda, bu problemin çözümüne ilişkin günümüzde kullanılan sistemleri araştırdık. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde hâlihazırda kullanılan bir belge yönetim sistemi vardır. Bu belge yönetim sistemi fakülteler arası dosya transferi için kullanılmasına rağmen, Müdek belgelerinin transferini kapsamamaktadır. Çözüm olarak Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin Müdek akreditasyonuna sahip birimlerinin kullanımına sunabileceğimiz yeni bir Müdek elektronik belge yönetim sistemi tasarlanmıştır.

2.PROJE TASARIMI

Backend

Elektronik belge yönetim sisteminin veri tabanı PostgreSQL ile kurulmuştur. Projedeki gerekli veri tabanı ayarları yapılmıştır. Django ile veri tabanı tablaları oluşturulmuştur. Veri tabanındaki tablolar Lesson, Exam, Other Document, Requested Documents ve User isimli sınıflara ayrılmıştır. Django yönetim panelinde her bir tablonun nasıl görüneceği ayarlanmıştır. Veri tabanında dekan, ders sorumlusu, bölüm koordinatörü ve bölüm koordinatör yardımcısı olmak üzere gruplamalar yapılmıştır. Veri tabanında ders sorumlusuna ait ders atamaları yapılmıştır. Python ile ders sorumlusuna ait derslerin listelenmesi, listelenen derslerin içeriğinin görüntülenmesi ve derslerin içeriklerinin düzenlenmesi, derslere ait sınavların ders içeriği sayfasında görüntülenmesi ve bu sınavların içeriklerinin görüntülenmesi ve düzenlenmesi, derse ait diğer dökümanların görüntülenmesi ve düzenlenmesi fonksiyonları yazılmıştır. Her kullanıcıya ait giriş, çıkış ve parola değiştirme fonksiyonları yazılmıştır. Sayfalar arası geçiş için linkler tanımlanmıştır. Lesson; ders içeriğini ve ders notunu, Exam; sınav kağıdı, ve cevap kağıdı, Other Document; ders değerlendirme formu, ders anketi, sınav not listesi dosyalarının yüklenebilmesi için ayarlar yapılmıştır. Requested Documents ile belgeler yüklendiği zaman işaretlenmesi sağlanmıştır.

Kullanıcıya ait görevler tanımlanarak hangi kullanıcının neler yapabileceği belirlenmiştir. Dekan, Bölüm koordinatörü, bölüm koordinat yardımcısı sisteme akademisyen ekleyebilir, akademisyenlerin derslerini sınav atamalarını ve derslerden istenilen belgeleri tanımlar ve bu belgeleri kontrol edebilir. Akademisyen ise kendisine atanan derslerin içeriğini doldurarak istenilen tarihe kadar dosyaları yükleyerek kontrol edilmesini bekler. Bu yapılan işleyişlerin hepsinin telefon uygulamasında da kullanılabilmesi için servisler yazılmıştır.

Frontend

Her bir sayfa için aynı tasarımın tekrarlanmasının önüne geçmek için bir Base Html dosyası tanımlanmıştır. Bütün sayfalar Base'den miras alınarak oluşturulmuştur. Base Html'e Css ile birlikte görsellik kazandırılmıştır. Base Html'de Bootstrap kullanarak bir Navbar tasarlanmıstır. Google Font Api kullanılarak yazılara farklı fontlar verilmistir. Bir login ekranı tasarlanmıştır. Yine Css ile birlikte login sayfasında da konumlandırma ve görsellik ayarları yapılmıştır. Daha sonra giriş yapan kullanıcıyla ilişkilendirilmiş derslerin görüntülenebileceği bir Lesson ekranı tasarlanmıştır. Bu ekranda veri tabanından çekilen dersler listelenmiştir. Listelenen derslerin içeriğine Müdek tarafından istenilen her bir belgenin kontrolünü sağlayan Checkbox'lar eklenmiştir. Dersin ismine tıklandığında o derse ait detaylı içeriğinin görüntülenebileceği ve düzenlenebileceği bir Detail sayfası Html ve Css ile tasarlanmıştır. Bu sayfada, tercihen dosya olarak yüklenebilecek bir ders içeriği ve ders notları, eğer tanımlanmışsa derse ait sınavlar, bu sınavlara ait sınav bilgisi, soru kâğıdı ve cevap anahtarı dosyası, bunun yanı sıra derse ait diğer dökümanlar olan ders değerlendirme formu, ders anketi ve sınav not listesi görüntülenebilmektedir. Kullanıcıyla ilişkilendirilmiş dersler, içeriksiz olarak geldiği için, kullanıcının derse içerik girebilmesini sağlan bir update ekranı tasarlanmıştır. Bu işlem sınavlar ve diğer dökümanlar için de tekrarlanmıştır.

Android

Projenin Android kısmında veritabanı ile bağlantıyı sağlayabilmek için API ile haberleşme sağlanmıştır. Bunun için Retrofit kütüphanesi kullanılmıştır. API'ın verilerine uygun gerekli modeller data class olarak tanımlanmıştır. API ile haberleşmede kullanılacak JSON yapılarına uygun POST ve GET metotları gerçeklenmiştir.

Login girişi, navigation drawer fragment yapılı ana ekran ve master detail flow yapılı diğer ekranlar tasarlanmıştır.

Daha sonra OpenCV kütüphanesi projeye dahil edilmiştir. Kamera ve hafızaya ulaşabilmek için kullanıcı izinleri alınmıştır. OpenCV kütüphanesi kullanılarak gerçek zamanlı olarak belge tespiti gerçeklenmiştir. Çekilen fotoğraf üzerinde 4 köşe gösterilmiştir. Bu 4 köşenin koordinatlarının elle düzenlenebilir olması sağlanmıştır. Taratılan belgeler öncelikle JPEG formatında kaydedilmiştir. Galeriden seçilen görüntüler sırasıyla sayfalara oturtularak PDF formatında kaydedilmiştir.

2.1 GEREKSİNİM ANALİZİ 2.1.1.GİRİŞ

Amaç

Projemizin amacı okulumuz ile anlaşmalı olan Müdek'in, okulumuzdan alması gereken belgeleri kolayca saklayabileceği, kullanıcılara hızlıca (yetkilerine göre) erişim imkanı verebileceği, doküman girişi ve düzeltmelerinin kolayca yapılabileceği bilgisayar destekli bir sistemin ortaya konmasıdır.

Kapsam

Projenin kullanıcı kapsamı Dekan, Ders sorumlusu, Bölüm Koordinatörü ve Bölüm Koordinatör Yardımcısı ile sınırlıdır. Proje kapsamında Müdek'in istediği belgeler haricinde bir belge bulunmayacaktır.

Hedefler

- Projenin öncelikli hedeflerinden biri kesintisiz çalışmasıdır.
- Ders sorumlusu kendisine ait derslere erişebilmeli ve içerik atayabilmelidir.
- Ders sorumlusu kendisine ait olmayan derslere erişememelidir.
- Ders sorumlusunun göndermesi gereken bilgilerin hangilerini gönderip göndermediği görüntülenebilmelidir.
- Dekan, Bölüm koordinatörü, Bölüm koordinatörü yardımcısı bütün dersleri kontrol edebilmeli ders sorumlusuyla gerektiğinde iletişime geçebilmelidir.
- Tüm bu hedefler Android cihazlar tarafından da gerçeklenebilmelidir.
- Dijital ortama aktarılacak olan belgeler Android cihazlar tarafından taranabilmelidir.

Başarı Kriterleri

- Mümkün olan en fazla kullanıcı, aynı anda sistemde işlem yapmaya çalıştığında sistem herhangi bir performans sorunuyla karşılaşmamalıdır.
- Projede dosyaların eklenmesi esnasında, karşılaşılabilecek bütün dosya uzantıları tanınmalıdır.
- Sistem girişleri, giriş ekranı dışında herhangi bir yerden yapılamamalı, yönetim paneline ve içeriklere yetkisiz kullanıcılar erişememelidir.
- Projenin sayfa görünümü, giriş yapılan cihazdan bağımsız olarak aynı ölçekte olmalıdır.
- Android uygulamasında kamera kullanılarak taranan belgeler, tarayıcı kalitesinde işlenmelidir.

Genel Bakış

Müdek Elektronik Belge Yönetim Sistemi, akreditasyonu olan bütün fakültelerin Müdek ile koordineli şekilde çalışmasına imkan sağlayacak dijital bir uygulamadır.

2.1.2 SİSTEM DETAYLARI

Fonksiyonel Gereksinimler

• Derslerin Listelenmesi

Giriş yapan kullanıcı, eğer ders sorumlusuysa kendisinin vermiş olduğu dersleri, eğer bölüm koordinatörüyse tüm dersleri ekranda görebilmelidir.

• Derslerin Detaylandırılması

Mevcut dersin ID'sine göre Ders içeriği ve ders notu görüntülenebilmelidir. Ders içeriği başlığı altında sınav türü, sınav hakkında bilgi, sınav kağıdı, cevap anahtarı, ders değerlendirme formu, ders anketi ve sınav not listesi görüntülenebilmelidir.

• Derslerin Güncellenmesi

Yukarıda belirtilen ders detayları güncellenebilmeli ve gerekiyorsa yeni dosyalar eklenebilmelidir.

• Dosya Tarama (Mobil)

Sisteme eklenecek olan belgelerin kamera kullanılarak algılanması, işlenmesi ve pdf, doc, docx, xlsx, xls, png, jpg formatında kaydedilip api aracılığı ile backende gönderilmesidir.

Fonksiyonel Olmayan Gereksinimler

• Kullanılabilirlik

Butonlar ve menüler olabilecek en kullanışlı şekilde konumlandırılmıştır. Fontlar ve renk ayarları dikkatli bir şekilde yapılmıştır.

• Güvenilirlik

Düzenli aralıklarla yedek alınarak veri kaybı sıfıra indirgenilebilir. Veri tabanı kısıtları ve hatalı veri girişi engellenilebilir. Yazılım mantık hatalarından arındırılabilir ve beklenmedik hareketlerin önüne geçilebilir. Hata yakalama prosedürleri çalıştırılıp yazılımın kesilmesi yerine uygun hata mesajları verilebilir.

Performans

Sistem PostgreSQL ile beraber aynı anda sınırsız kullanıcıya hizmet verebilmektedir. Performans ihtiyacı varsa yazılımsal ve donanımsal olarak çözüme açıktır. Mobil sürümde daha gelişmiş sensöre sahip kameralarda, daha etkili bir performans elde edilebilir.

• Desteklenebilirlik

Proje, Web sürümünde platform bağımsız çalışabilmektedir. Proje, Mobil sürümde ise sadece Android platformu üzerinden çalıştırılabilir.

• Arayüz

Web platformunda veri girişi klavye ve Mouse ile yapılırken, Android kısmında kamera ve dokunmatik panel aracılığıyla yapılmaktadır. Veri çıkışı web ve mobil platformların her ikisinde de ekran, dosya veya veri tabanı ile sağlanmaktadır.

• Gizlilik Gereksinimi

Ders sorumlusu yetkileri gereği sadece kendisine atanmış derslere erişebilir ve düzenleyebilir. Bölüm koordinatörü tüm dersleri görüntüleyebilir ve ders sorumlusuna ders ataması yapabilir. Müdek kapsamında istenen belge eksikliklerini ilgili ders sorumlusuna iletebilir.

2.1.3. SİSTEM MODELLERİ

Aktörler

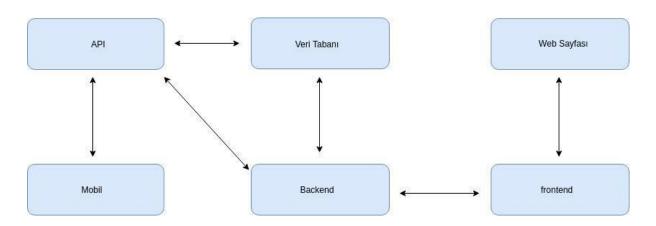
Tablo 2.1 Aktörler ve yetkileri

Aktörler	Yetkileri				
Ders Sorumlusu	Kendisine atanmış olan dersleri görüntüleyebilir. Dersin içeriklerini atayabilir. Gerektiği takdirde içeriği güncelleyebilir.				
Dekan, Bölüm Koordinatörü, Bölüm Koordinatörü Yardımcısı	Ders sorumlusuna kendisiyle ilgili olan derslerin atamasını gerçekleştirir. Derslere Sınav ataması yapar. Dersten istenilen belgelerin tanımlamasını yapar. Fakültede verilmekte olan tüm dersleri görüntüleyebilir. Ders sorumlusuna Müdek belgeleri eksikliği halinde bir feedback verir.				

Olaylar

- 1. Kullanıcı giriş yapar
- 2. Kullanıcı eğer ders sorumlusu ise kendisine atanan dersleri görüntüler.
- 3. Kullanıcı eğer ders sorumlusu ise derslerin içeriğini atayabilir, güncelleyebilir.
- 4. Kullanıcı eğer dekan, bölüm koordinatörü ve bölüm koordinatörü yardımcısı ise tüm dersleri görüntüleyebilir.
- 5. Kullanıcı eğer dekan, bölüm koordinatörü ve bölüm koordinatörü yardımcısı ise ders sorumlusuna ilgili dersleri atayabilir.
- 6. Kullanıcı eğer dekan, bölüm koordinatörü ve bölüm koordinatörü yardımcısı ise ders sorumlusuna istenen belgelerin eksik olduğuna dair feedback gönderebilir.

2.2.MİMARİ TASARIM

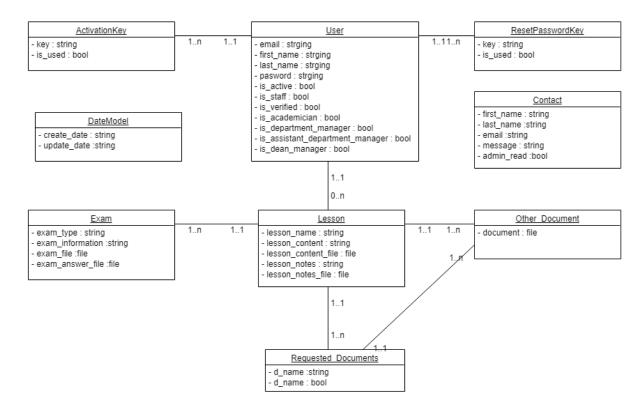

Şekil 2.1 Mimari Tasarım Diagramı

Mobil: Furkan Anıl ÖZTAŞ Backend: Durmuş YAŞAR

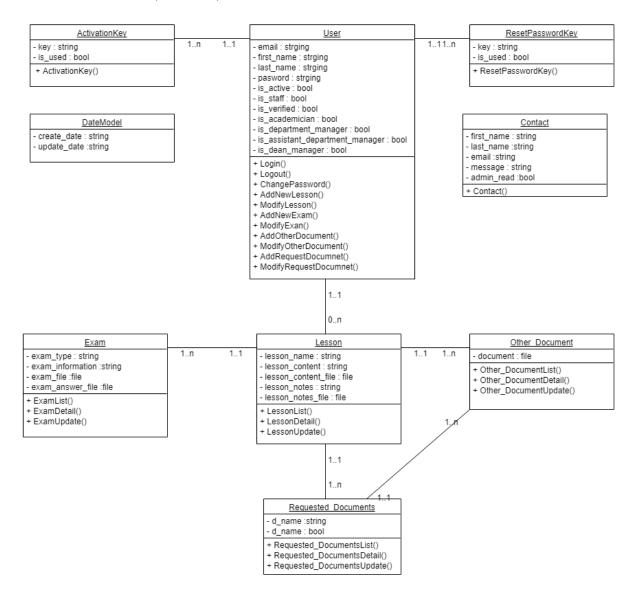
Frontend: Durmuş YAŞAR & Furkan Anıl ÖZTAŞ API: Durmuş YAŞAR & Furkan Anıl ÖZTAŞ

2.3 E-R & UML NESNE MODELİ 2.3.1 E-R MODELİ

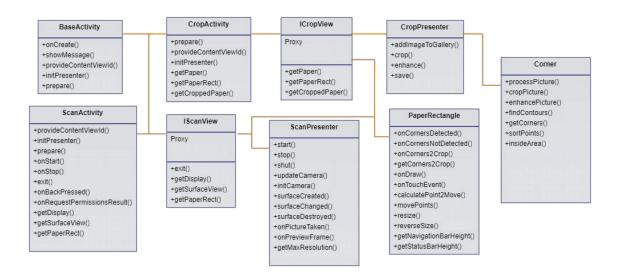
Şekil 2.2 Veritabanı E-R Diagramı

2.3.2 UML (Backend) Nesne Modeli

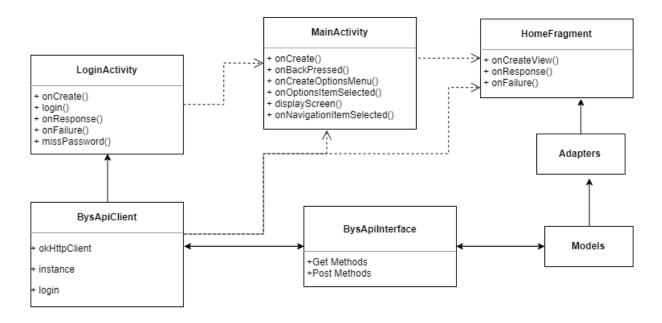

Şekil 2.3 Backend UML Nesne Modeli

2.3.3 UML (Mobil) Nesne Modeli

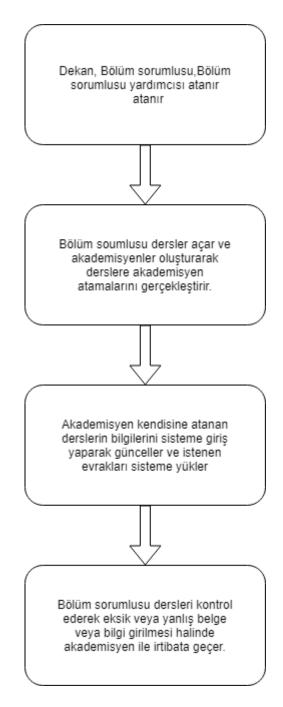

Şekil 2.4 Scanner Yapısının UML Nesne Modeli

Şekil 2.5 Projenin Genel UML Nesne Modeli

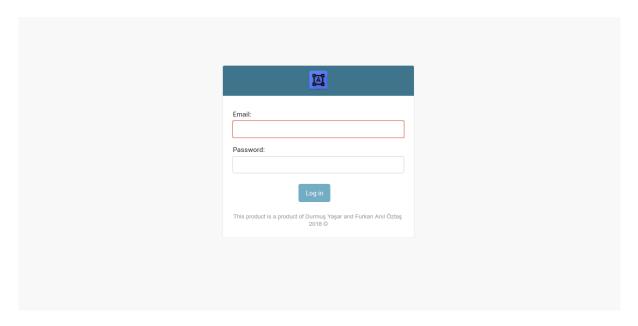
2.3.4 Akış Şeması

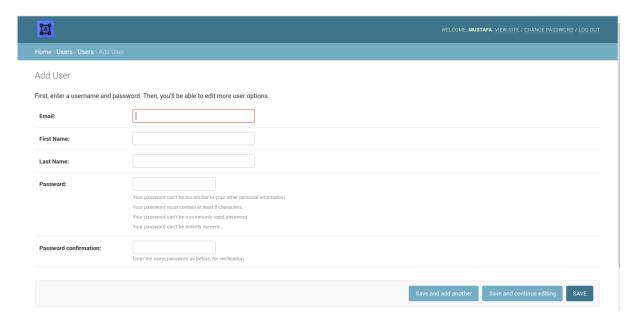
Şekil 2.6 Projenin Akış Şeması

2.4.YAPILAN ÇALIŞMALAR 2.4.1.Login Ekranı (web)

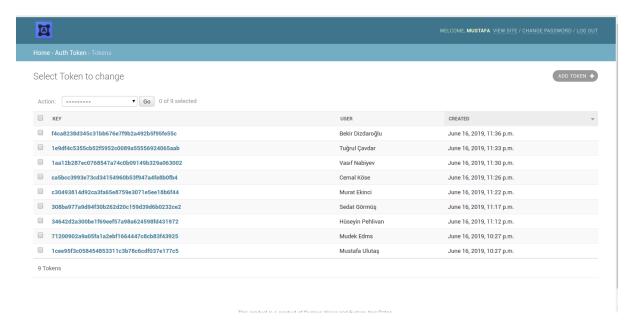
Projemizde 2 tane tane login ekranı bulunmaktadır. Admin login Dekan, Bölüm Sorumlusu ve Bölüm Sorumlusu Yardımcısı giriş yapabildiği. Admin panelinde Akademisyen oluşturma, oluşturulan akademisyene token atama , Ders oluşturma, Sınav oluşturma, Belge oluşturma, İstenilen Belgeleri tanımlama, Gelen mesajları görüntüleme işlemlerini gerçekleştirmektedir. Ek olarak oluşturulan aktivasyon ve parola sıfırlama keylerini görüntüleyebilmektedir.

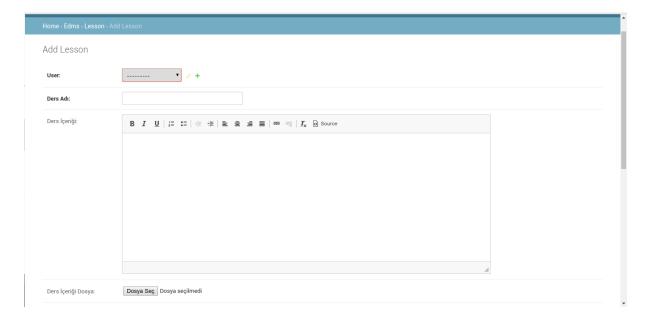
Şekil 2.7 Login Ekranı

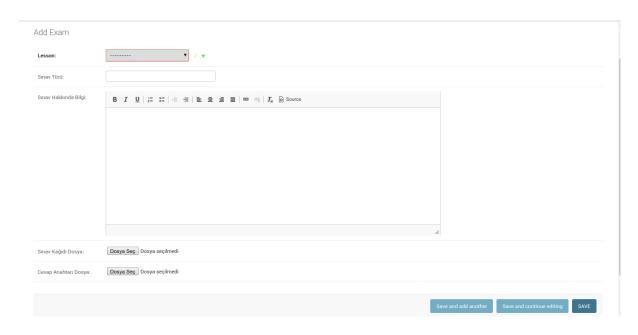
Sekil 2.8 Admin Panelinde Yeni Kullanıcı Ekleme Ekranı

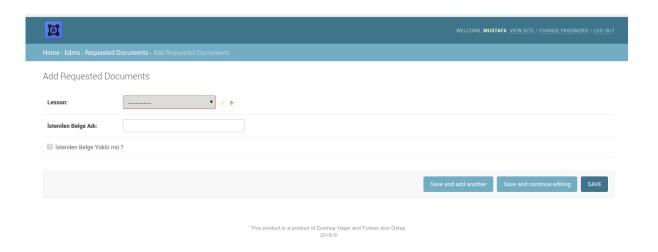
Şekil 2.9 Kullanıcıların Token Bilgileri

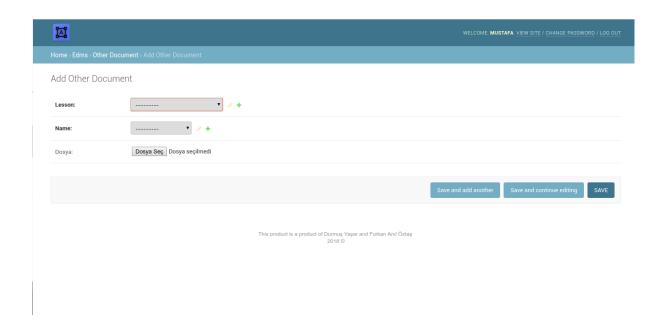
Sekil 2.10 Admin Panelinden Yeni Ders Ekleme Ekranı

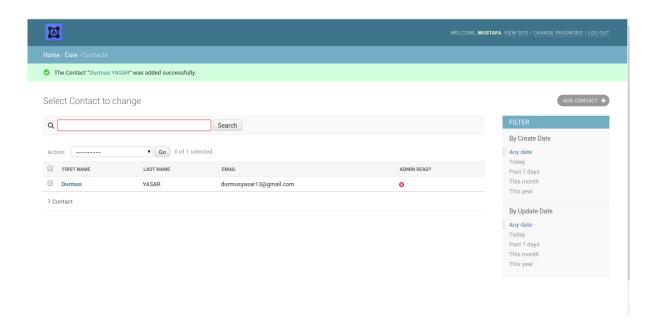
Şekil 2.11 Admin Panelinden Yeni Ders Ekleme Ekranı

Şekil 2.12 Admin Panelinden Yeni Doküman İsteği Ekleme Ekranı

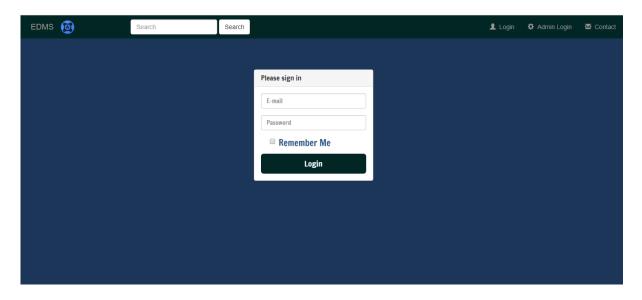

Şekil 2.13 Admin Panelinden Yeni Diğer Doküman Ekleme Ekranı

Şekil 2.14 Admin Panelinde Contact Ekranı

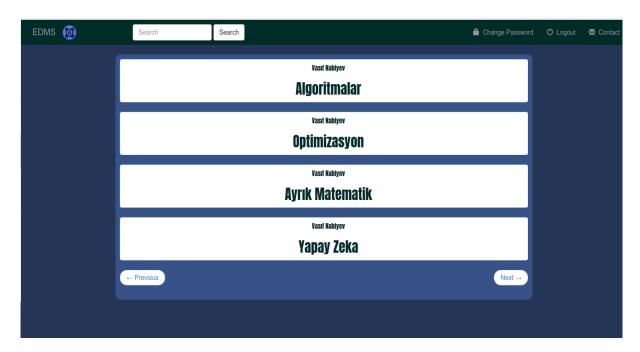
Ana Login ekranı bütün kullanıcıların giriş yaptığı sayfadır.

Şekil 2.15 Login Ekranı

2.4.2. Verilen Derslerin Görüntülenmesi (Ders Sorumlusu-web)

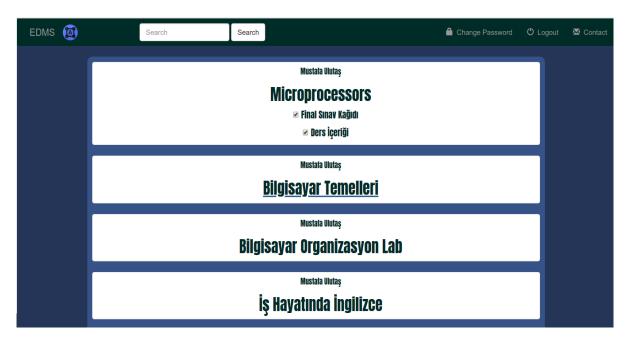
Ders sorumluları sadece kendine ait dersleri görüntüleyebilmektedir. Kendisine ait olmaya hiçbir dersi görüntüleyememektedir.

Şekil 2.16 Kullanıcı Tarafından Verilen Dersler Ekranı

2.4.3.Derslerin Görüntülenmesi (Dekan, Bölüm Koordinatörü, Bölüm Koordinatörü Yardımcısı – web)

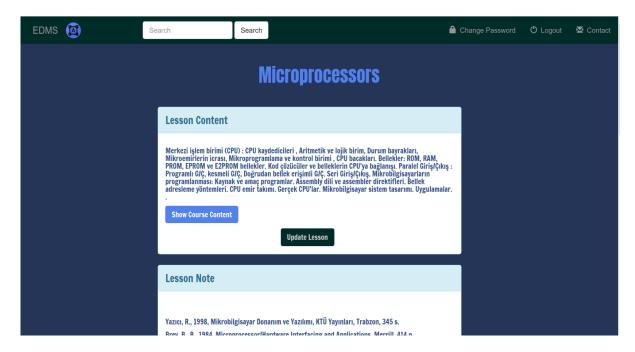
Dekan, Bölüm Koordinatörü, Bölüm Koordinatörü Yardımcısı login sayfasından giriş yaptığı zaman kendilerine ait dersleri görebildikleri gibi bölüme ait diğer dersleri ve bu derse ait bilgileri de görüntüleyebilmektedir. Derslerden istenilen belgelerin yüklenip yüklenemediklerini ve bu belgelerini içeriklerine erişebilmektedir.

Şekil 2.17 Yetkili Kullanıcının Verilen Dersler Ekranı

2.4.4. Verilen Derslerin İçeriğinin Görüntülenmesi (web)

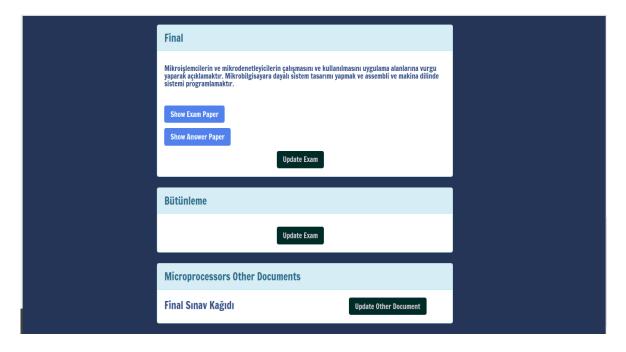
Ders Sorumlusuna atanan dersin içeriğini Ders İçeriği ve Ders notları alanlarını doldurduktan sonra Bölüm sorumlusu ve Ders sorumlusu tarafından görüntülendiği ekrandır. Buradan dosya yüklenmişse şayet görüntülenebilmektedir ve tekrar içerik güncellemeye gidebildiği yönlendirme butonları vardır.

Şekil 2.18 Ders İçerikleri Ekranı

2.4.5.Verilen Derslerin Sınav İçeriğinin ve Diğer Dokümanların Görüntülenmesi (Ders Sorumlusu-web)

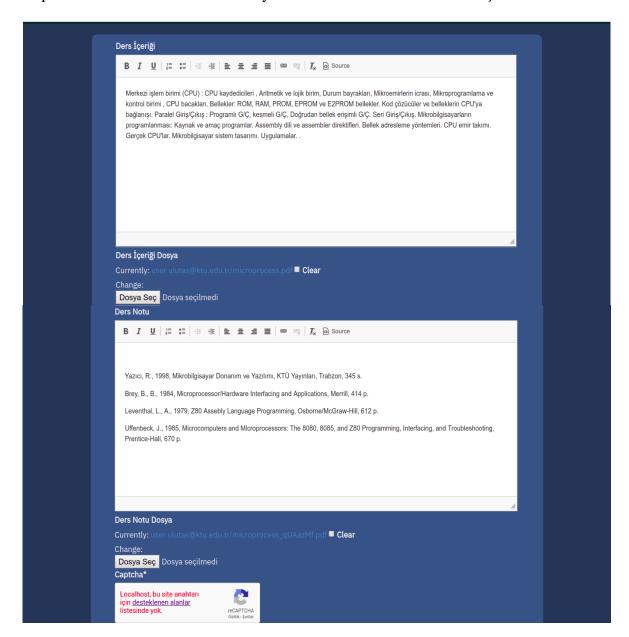
Ders Sorumlusundan istenen diğer bilgiler olan sınavlar hakkında bilgi, sınav dökümanları, ders değerlendirme formu, desr anketi ve sınav not listelerinin görüntülendiği ve bu belge ve bilgilerin güncellendiği ekran yönlendirme butonları vardır.

Şekil 2.19 Sınav İçerikleri Ekranı

2.4.6. Verilen Derslerin İçeriğinin Güncellenmesi (Ders Sorumlusu-web)

Ders Sorumlusuna atanan dersin içeriğini Ders İçeriği ve Ders notları alanlarını doldurarak bu alanlar ile ilgili dosyaları da sisteme yükleyebildiği sayfadır. Güvenlik olarak da recaptcha kullanılarak formları zararlı yazılımlardan koruma altına alınmıştır.

Şekil 2.20 Ders İçeriklerini Güncelleme Ekranı

2.4.7. Verilen Derslerin Sınav İçeriğinin Güncellenmesi (Ders Sorumlusu-web)

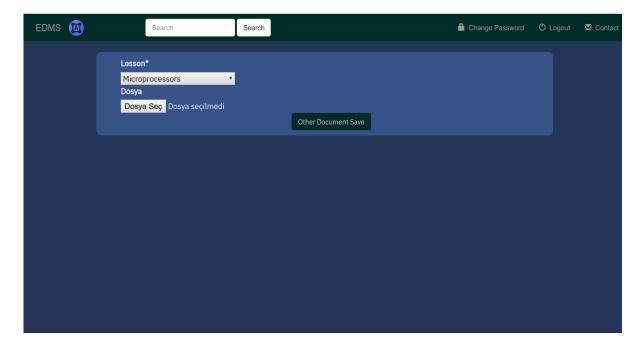
Ders Sorumlusuna atanan derslerin sınav atamaları gerçekleştiği zaman Ders sorumlusu sınavlara ait istenen bilgileri ve dökümanları eklendiği sayfadır. Güvenlik olarak da recaptcha kullanılarak formları zararlı yazılımlardan koruma altına alınmıştır.

Şekil 2.21 Sınav İçeriklerini Güncelleme Ekranı

2.4.8. Verilen Derslere Ait Diğer Dokümanların İçeriğinin Güncellenmesi (Ders Sorumlusu-web)

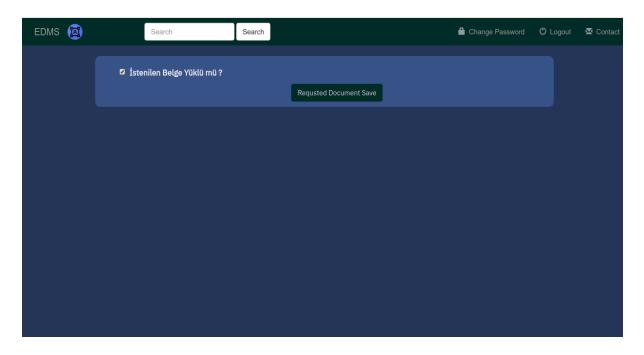
Dersten istenilen dokümanların sisteme eklendiği sayfadır.

Şekil 2.22 Derse Ait Diğer Dökümanların Yüklendiği Ekran

2.4.9.Derse Atanan Belgelerin Sisteme Yüklendi Onayı(Ders Sorumlusu - web)

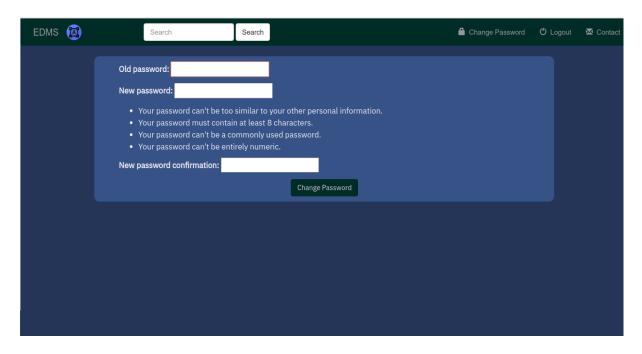
Ders sorumlusu dosyaları sisteme yükledikten sonra derslerin listelendiği ekrana gelerek buradan istenilen belgenin linkine tıklayarak sisteme belgeyi yükledim onayı verir ve tekrar derslerin bulunduğu sayfaya döner.

Şekil 2.23 Belge Yükleme Onayı Ekranı

2.4.10.Ders Sorumlusunun Şifresini Güncellemesi (web)

Ders sorumluları sisteme girebilmesi için kendilerine mail adresleri üzerine tanımlı bir hesap verilir bu bilgiler doğrultusunda şifresini değiştirmek istediği zaman sistemde bulunan parola değiştir kısmına giderek belirlenen kurallar doğrultusunda şifresini güncelleyebilmektedir.

Şekil 2.24 Şifre Yenileme Ekranı

2.4.11.İletişim (web)

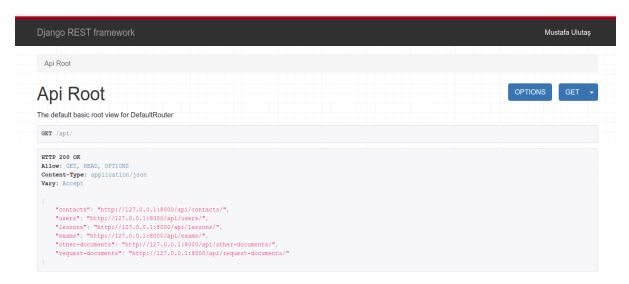
Sistemde kullanıcılar herhangi bir sorun yaşadıklarında zaman iletişim bilgilerini girerek yetkili kişiye mesajlarını ileterek bu sorunlara çözüm talep edebilmektedir.

EDMS 🔼	Search	Search		Change Password	🖒 Logout	☑ Contact
1	First Name*					
	Last Name*				-	
	Email*				_	
	Message*				_	
			Send Mail			
'						

Şekil 2.25 İletişim Ekranı

2.4.12. Application Programming Interface (API)

API(Application Programming Interface) bizim dilimizde "Uygulama Programlama Arayüzü", bir uygulamanın işlevlerine dışarıdan veya uzaktan erişilip bu işlevlerin kullanılmasını sağlayan ara yüzdür. API, bir sunucunun üzerindeki uygulamaya farklı platformlardan ulaşılmasını ve response dönmesine olanak sağlar. Web API'lerinin tamamı REST(Representational State Transfer) mimarisi üzerinde dizayn edilir. Bundan dolayı platform bağımsız çalışır. Bu mimari GET, POST, PUT, DELETE metotlarının hepsini desteklemektedir. Web API çıktıları talebe göre JSON, XML gibi çeşitli çıktıları olabilir. Sistemimizde biz haberleşmeyi JSON formatı üzerinden gerçekleştirmekteyiz.

Şekil 2.26 API Dökümantasyon Ekranı

2.4.13.OpenCV 2.4.13.1.OpenCV Nedir?

OpenCV (Open Source Computer Vision) açık kaynak kodlu görüntü işleme kütüphanesidir. İlk etapta C programlama dili ile geliştirilmeye başlanmış ve daha sonra birçok algoritması C++ dili ile geliştirilmiştir. OpenCV platform bağımsız bir kütüphanedir, bu sayede Windows, Linux, FreeBSD, Android, Mac OS ve iOS platformlarında çalışabilmektedir. C++, C, Python, Java, Matlab, EmguCV kütüphanesi aracılığıyla da Visual Basic.Net, C# ve Visual C++ dilleri ile topluluklar tarafından geliştirilen farklı wrapperlar aracılığıyla Perl ve Ruby programlama dilleri ile kolaylıkla OpenCV uygulamaları geliştirilebilir.

OpenCV kütüphanesi içerisinde görüntü işlemeye (image processing) ve makine öğrenmesine (machine learning) yönelik 2500'den fazla algoritma bulunmaktadır. Bu algoritmalar ile yüz tanıma, nesneleri ayırt etme, insan hareketlerini tespit edebilme, nesne sınıflandırma, plaka tanıma, üç boyutlu görüntü üzerinde işlem yapabilme, görüntü karşılaştırma, optik karakter tanımlama OCR (Optical Character Recognition) gibi işlemler rahatlıkla yapılabilmektedir.

2.4.13.2.OpenCV'nin Projeye Eklenmesi

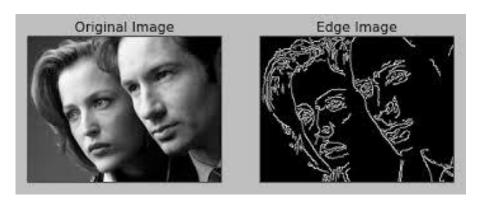
Yeni Android projesi açılmıştır. Projeye modül olarak OpenCV 3.2.0 eklenmiştir. Daha sonra OpenCV'yi native library olarak kullanabilmek için jniLibs klasörü eklenmiştir. Bu klasörün içine her işlemci mimarisine ait olan native library dosyaları eklenmiştir. Bu ayarlamalar yapıldıktan sonra kullanıma hazır hale gelmiştir.

2.4.13.3.OpenCV ile Projenin Gerçeklenmesi

2.3.3'te bulunan UML modeline uygun olarak base, scan, crop, processor ve view isimlerine sahip paketler oluşturmuştur. İlk olarak baseActivity classı eklenmiştir. Bu class daha sonra eklenecek olan scanActivity ve cropActivity sayfalarının temeli olacaktır.

ScanActivity tasarlanmaya başlanırken ilk olarak run time permission eklenmesi gerekmiştir. Android 6.0 ve üzeri sürümlerde kullanıcıdan elle izin alınması gerekmektedir. Bu yapı bu sayfa her açıldığında iznin olup olmadığı kontol eden bir blok olmuştur. ScanPresenter classı projeye eklendikten sonra burada ilk olarak kameraya erişim sağlanmıştır. Bu erişim sırasında auto focus ve flaş desteği sağlanmıştır. Bu yapıların daha güvenli olması için bu özelliklerin varlığı if blokları ile denetlenmiştir. Fotoğraf çekilmeden gerçek zamanlı olarak belgenin tanına bilmesi için her frame işlenmesi gerekmiştir. Bunun için onPreviewFrame() metodu tanımlanmıştır. Ancak bu işlemler için PaperRectangle ve PaperProcessor classları eklenmiştir.

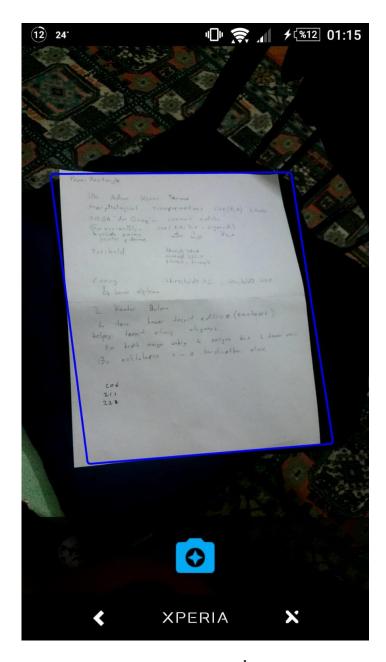
İlk olarak görüntü üzerinde PaperProcessor classından findContours() fonksiyonu ile kenar algılama yapılmak istenmiştir. Bunun için ilk olarak RGBA'den Gray forma dönüşüm gerçeklenmiştir. Yüksek frekanslı gürültülerin giderilmesi için Gaussian Blur uygulanmıştır. Uygulanırken yön bilgisi (5,5) sigmaX 0 seçilmiştir. Daha sonra Tresholding(eşikleme) işleminden geçilmiştir. Bunun için 0 ile 255 değer aralığından 20 seçilmiştir. Canny Kenar Algılama algoritması uygulanmıştır. Minumum treshold olarak 75 maksimum treshold olarak 200 seçilmiştir. Morphological işleçlerden yapılandırma öğesi olarak Rectangular setlenmiştir ve boyut bilgisi (9,9) belirlenmiştir. En son olarak Morphological Dilation işleminden geçirilmiştir. Bu işlem ile kenarlar genişletilmiştir. Son olarak OpenCV'nin kendi findContours() fonksiyonu kullanılarak görüntü üzerinde kenar oluşturacak tüm bilgiler ortaya çıkartılmıştır.

Şekil 2.27 Orijinal Görüntü ve Canny Edge Detection Uygulanmış Görüntü

Yukarda yapılan işlemlerden sonra sırada getCorners() fonksiyonu köşeleri hesaplamaktadır. Bu fonksiyon kısaca 4 tane kenar tespit etmeye çalışmaktadır. Bunun için en büyük açıya sahip 4 poligon 4 kenarı göstermektedir. Bu kenarlar bir biri ile çakışmak zorundadır. Bu kenarlar tespit edilirse PaperRactangle classından onCornersDetected fonkisyonunu çağırmaktadır. Bu fonksiyon 4 kenarın 4 köşesini hesaplamaktadır. Bu köşeler ile görüntü üzerinde belge aşağıdaki resimde olduğu gibi tanınmaktadır.

24

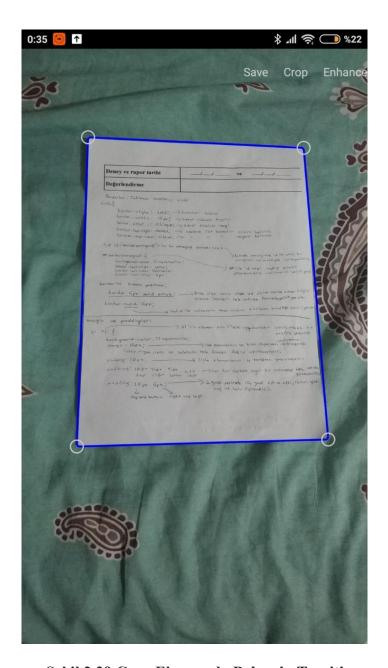

Şekil 2.28 Gerçek Zamanlı Görüntü İşleme ile Belge Tespiti

Fotoğrafı çektiğimizde CropActivity isimli classta ilk olarak yukarıda bahsettiğim işlemler fotoğraf üzerinde tekrarlanmaktadır. Bu sayede daha iyi sonuçlar alınmaktadır. Yan sayfadaki resimde olduğu gibi hesaplanan köşeler görüntü üzerinde onDraw fonksiyonu ile

25

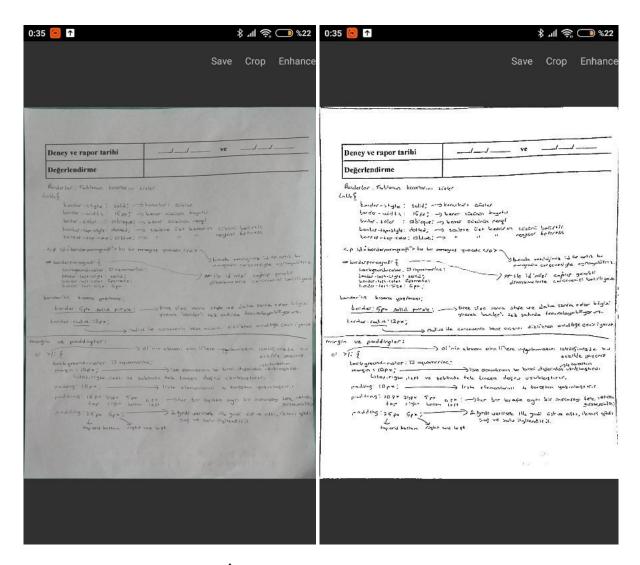
gösterilmektedir. Bu köşelerin her biri dokunmatik ekran üzerinden onTouchEvent fonksiyonu kullanılarak farklı noktalara yerleştirilebilmektedir.

Şekil 2.29 Crop Ekranında Belgenin Tespiti

Yukarıdaki resimde de gözükmekte olan Crop buttonu ile görüntüde persfektif düzeltmesi yapılmaktadır. Bunun için cropPicture fonksiyonu noktalar arasında Öklid uzaklığı hesaplamaktadır. Enine ve boyuna en uzun olan iki kenar görüntünün kenar uzunluğu olarak seçilmektedir. OpenCV kütüphanesinde bulunan getPerspectiveTransform isimli fonksiyon bu işlemi otomatik olarak yapmaktadır. Bu işlemin ardından görüntü yan sayfadaki gibi işlenmiştir.

26

Şekil 2.30 Solda Kesilen İşlenen Görüntü ve Sağda Binary Çevrilen Görüntü

Bu işlemden sonra görüntü son olarak Enhance işlemine tabi tutulmaktadır. Bu fonksiyon kısaca görüntünün Binary yapıya çevrimini gerçeklemektedir. Bu işlemden sonra görüntü yukarıdaki gibi gözükmektedir. Save buttonu ile görüntü jpeg formatında kaydedilir. Bu işlemlerden sonra görüntüler PDF formatında da kaydedilebilinir.

2.4.14.Retrofit 2.4.14.1.Retrofit Nedir?

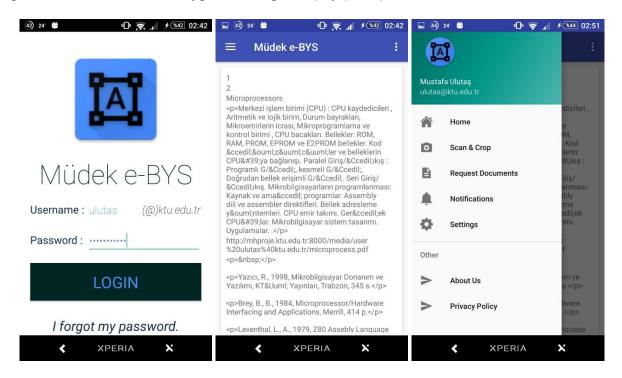
Retrofit, Square şirketi tarafından Open Source(Açık Kaynak Kod) olarak geliştirilmiş bir REST istemcisidir. REST(Representational State Transfer) istemci ise uzak sistemdeki mantıksal kaynakları HTTP protokolü ile GET, POST, PUT, PATCH, DELETE methodlarını çağırarak kullanmak amacı ile tasarlanmıştır.

Retrofit'i projede api üzerinden GET, POST vb. methodları kullanırken JSON verisi oluşturma ve parse etme işlemi için kullanacağız.

2.4.14.2.Retrofit ile Projenin Gerçeklenmesi

İlk olarak gerekli kütüphaneler projeye dahil edilmiştir. Daha sonra retrofit builder ile gerekli urle uygun client tanımlanmıştır. Projede api iletişiminde güvenlik ve yetkilendirme için Authorization işlemi uygulanmaktadır. Bu işlemlerde Tokenlar üzerinden haberleşme sağlanmaktadır. Bunun için ilk olarak login olabilmek ve token alabilmek için Post isteği yapılmıştır. Bunun için BysApiInterface'de AuthLogin isimli bir Post metodu tanımlanmıştır. Bu metod email ve password ile token alınmasını sağlamıştır. Bu token okHttpClient kullanılarak her isteğin headerına eklenerek gönderilmiştir. Bu sayede api token üzerinden kullanıcıyı tanımış olmuştur.

Yapılan get ve post istekleri için models paketinde data classlar tanımlanmıştır. Bu data classlara uygun olarak adapter paketinde de adapterlar tanımlanmıtır. Aşağıda üç adet ekran görüntüsü bulunmaktadır. Uygulamanın genel işleyişi bu şekildedir.

Şekil 2.31 Solda Login Ekranı, Ortada Dersler Ekranı, Sağda Açılabilir Menü Ekranı

3.SONUÇLAR

3.1.Bitirme Çalışmasının Teknolojik Gelişmeye Faydası

Gelişen işlemci teknolojisi ile beraber görüntü işleme uygulamaları mobil işlemciler üzerinde de çalışabilecek hale gelmiştir. Ayrıca açık kaynak koda sahip olan OpenCV'nin Android'e uygun versiyonu topluluk tarafından geliştirilmiştir. Bu etkenler göz önüne alındığında bu projenin geliştirilmesine imkan sağlamıştır. Bu tarz projeler çıkartıldıkça bu platformda gelişmesini sürdürecektir. Bu kapsamda bu proje ekosistemin gelişmesini de sağlamıştır.

3.2. Projeden Elde Edilen Sonuçlar

Android cihazlar üzerinde bulunan kamera ile OpenCV kütüphanesi kullanılarak görüntü işleme yapılmıştır. Yaklaşık olarak %70 başarı ile belgenin tespiti gerçeklenmiştir. Başarı kriterini etkileyen faktörlerin en başında cihazların kamera sensörü kalitesi, Android sürümleri arasındaki farklılıklar, görüntünün çekildiği alandaki ışık şiddeti ve belgenin bulunduğu alanın arka zeminidir.

4.ÖNERİLER

Bu proje kapsamında elde edilen veriler dikkate alındığında aşağıdaki öneriler ile proje daha başarılı hale getirilebilir;

- 1. OpenCV kütüphanesine verilen görüntünün kalitesi artırılabilir.
- 2. Ortam ışığından daha az etkilenilmesi için eşik değerler üzerinde farklı ortam ışıklarında farklı değerlerin kullanılabilmesi sağlanabilir.
- 3. OpenCV'nin sürümü daha üst versiyonlara çıkartılarak işlemlerin daha kaliteli ve performanslı yapılması sağlanabilir.
- 4. Kodlama kalitesi iyileştirilerek performans artırılabilir.

5.KAYNAKLAR

- 1. Önder, M. ve Mermerkaya, A.O. (2013) Merhaba Android. (5. Baskı), İstanbul:Pusula, ISBN:978-9944-711-54-8
- 2. https://www.djangoproject.com/ Django Dökümantasyonu
- 3. http://www.mudek.org.tr/tr/hak/kisaca.shtm Müdek Resmi Sitesi
- 4. https://www.postgresql.org/ PostgreSQL Dökümantasyonu
- 5. https://www.digitalocean.com/community/tutorials/how-to-install-and-use-postgresql-on-ubuntu-18-04 PostgreSQL Kurulum Dökümantasyonu
- 6. https://www.django-rest-framework.org/ Rest Framework Dökümantasyonu
- 7. https://github.com/sunscrapers/djoser Djoser Dökümantasyonu
- 8. https://ckeditor.com/ CkEditor Dökümantasyonu
- 9. https://django-crispy-forms.readthedocs.io/en/latest/ Crispy Form Dökümantasyonu
- 10. https://pypi.org/project/django-cors-headers/ Cors Headers Dökümantasyonu
- 11. https://django-filter.readthedocs.io/en/master/ Filter Dökümantasyonu
- 12. https://github.com/vintasoftware/django-templated-email Template Email Dökümantasyonu
- 13. https://ipython.org/ Ipython Dökümantasyonu
- 14. https://pypi.org/project/ipdb/ Ipdb Dökümantasyonu
- 15. https://gunicorn.org/ Gunicorn Dökümantasyonu
- 16. http://katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/generalinfo.aspx?pid=9&lang=1 KTÜ Ders Bilgi Paketi
- 17. http://katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/semester.aspx?pid=9&lang=1&sid=30 KTÜ Ders Bilgi Paketi
- 18. https://drive.google.com/open?id=1wwjzRz9ogv0G5NMFA0IwnLJbEbk4WdLF Müdek Belge Örnekleri

- 19. https://glyphicons.bootstrapcheatsheets.com/ Bootstrap Dökümantasyonu
- 20. https://developers.google.com/speed/libraries/ Google Font Kütüphanesi
- 21. https://www.w3schools.com/html/default.asp W3 Schools HTML Dökümantasyonu
- 22. https://www.w3schools.com/css/default.asp W3 Schools CSS Dökümantasyonu
- 23. https://www.w3schools.com/bootstrap/default.asp W3 Schools Bootstrap Dökümantasyonu
- 24. https://getbootstrap.com/docs/4.0/components/navbar/ Bootstrap Dökümantasyonu
- 25. https://getbootstrap.com/docs/4.0/components/buttons/ Bootstrap Dökümantasyonu
- 26. https://developer.android.com/docs/ Android Resmi Dökümantasyonu
- 27. https://www.injavawetrust.com/java-se/java-se-ocp/ Java Dökümantasyonu
- 28. https://www.udemy.com/complete-android-n-developer-course/learn/v4/ Udemy Android Kursu
- 29. https://www.udemy.com/android-o-mobil-uygulama-dersi-kotlin-java/ Udemy Android Kursu
- 30. https://github.com/joaopedronardari/OpenCV-AndroidSamples/ OpenCV Örnek Projesi -1
- 31. https://www.codepool.biz/web-document-scanner-opencv-python.html OpenCV Örnek Projesi -2
- 32. https://docs.opencv.org/3.2.0/ OpenCV Dökümantasyonu
- 33. https://kotlinlang.org/docs/ Kotlin Dökümantasyonu
- 34. https://square.github.io/retrofit/- Retrofit Dökümantasyonu Kullanımı
- 35. https://medium.com/@techexe/retrofit-interceptor-add-authorization-token-c1e9a3035de7 Retrofit Authorization Token Kullanımı
- 36. https://medium.com/@nhkarthick/recyclerview-and-cardview-implementation-in-android-kotlin-f5a0d0a437c7 RecyclerView ve CardView Kullanımı

6.EKLER

Web Projesinin Çalıştırılma ve kullanım aşamaları:

Proje Repository git clone git@github.com:frknnlzts/MUDEK-eBYS.git

Virtualenv kurulumu pip install virtualenv

env kurulumu python3 -m venv benv

env actif edilmesi source benv/bin/activate

Proje için gerekli paketlerin kurulması pip install -r requirements /base.txt pip install -r requirements /extra.txt

Tabloların oluşturulması ./manage.py makemigrations

Tabloların Uygulanması ./manage.py migrate

User oluşturulması (Süperuser) ./manage createsuperuser

Projenin çalıştırılması ./manage runserver

Web browserda açma http://127.0.0.1:8000 /login/

Kullanıcı adı ve şifresi ile giriş yaptıktan sonra /admin paneline giderek Ders Sorumlusu oluşturarak oluşturulan ders sorumlusuna ders ataması yapılır.

Oluşturulan ders sorumlusu ile giriş yapılarak lessons sayfasıyla bu ders sorumlusuna ait derler görüntülenir ve içeriği düzenlenir.

Reset-password ekranında mail adresi girilerek parola link ile yenilenir.

Change password ile ekranda parola değişikliği yapılabilir.

Android Projesinin Çalıştırılma aşamaları

Proje Repository git clone git@github.com:frknnlzts/MUDEK-eBYS.git

Proje çalıştırılması Android Studio ile çalıştırılabilir.

STANDARTLAR ve KISITLAR FORMU

Projenin hazırlanmasında uyulan standart ve kısıtlarla ilgili olarak, aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Projenizin tasarım boyutu nedir? (Yeni bir proje midir? Var olan bir projenin tekrarı mıdır? Bir projenin parçası mıdır? Sizin tasarımınız proje toplamının yüzde olarak ne kadarını oluşturmaktadır?)

Yeni bir projedir. İteratif bir proje olduğu için tasarımız yüzde olarak ne kadarını kapsadığı net bir şekilde ifade edilememiştir.

2. Projenizde bir mühendislik problemini kendiniz formüle edip, çözdünüz mü? Açıklayınız.

Web tarafında her kullanıcıya key atayarak sahte kullanıcıların önüne geçilmiştir, kullanıcılara yetkilendirme yaparak her kullanıcının aynı yetkiye sahip olmasını önlenmiştir.

3. Önceki derslerde edindiğiniz hangi bilgi ve becerileri kullandınız?

Java ile Programlama; Android programlama da, Windows Programlama; Android programlama da, Yazılım Mühendisliği; gereksinim analizi, mimari tasarım süreçlerinde, Nesne Yönelimli Programlama; tüm kodlama süreçlerinde, Veri Tabanı Yönetimi; veri tabanı oluşturma ve E-R Diagramı yapımında, Web Programlama: HTML,CSS ve JS kullanımında bu derslerde edindiğimiz bilgiler kullanılmıştır.

4. Kullandığınız veya dikkate aldığınız mühendislik standartları nelerdir? (Proje konunuzla ilgili olarak kullandığınız ve kullanılması gereken standartları burada kod ve isimleri ile sıralayınız).

İç ve dış müşteri memnuniyeti, bilgi ölçümü ve verilere dayanma kullanılmıştır.

- 5. Kullandığınız veya dikkate aldığınız gerçekçi kısıtlar nelerdir? Lütfen boşlukları uygun yanıtlarla doldurunuz.
- a) Ekonomi

IOS platformunda kodlama yapamamıştır, veri yedekleme için sunucu kiralanmamıştır. Mail server'larını ve haberleşme için server ve domain alınmamıştır.

b) Çevre sorunları:
Belge transferlerini ve depolanma işlemini dijital ortama taşıyarak kağıt israfının önüne geçilmiştir.
c) Sürdürülebilirlik:
Tüm kullanıcı ve dosya bilgileri güncellenebilir olduğu için sürdürülebilirlik mevcuttur.
d) Üretilebilirlik:
Fiziksel olarak üretilebilecek bir ürün oluşturulmamıştır.
e) Etik:
Etik kavramları ihlal edebilecek bir problemle karşılaşılmamıştır.
f) Sağlık:
Sağlığı olumsuz etkileyebilecek bir problemle karşılaşılmamıştır.
g) Güvenlik:
Önemli bir dokümanın fiziki dünyada zarar görebilme ve kaybolma ihtimalini dosyayı dijital ortama taşıyarak ortadan kaldırmıştır.
h) Sosyal ve politik sorunlar:

Bitirme Projesi süresince böyle bir problemle karşılaşılmamıştır.